



Informační leták

Kněžského bratrstva sv. Pia X.

Draží věřící,

vzhledem k významu křesťanské rodiny v životě Církve nemohu opominout vrátit se několika poznámkami k exhortaci *Amoris laetitia* papeže Františka. Nejvíce diskutovaným bodem byla osmá kapitola, která subjektivizováním morálky otevírá dveře pro udělování svátostí lidem žijícím v cizoložném konkubinátě. Níže je položen text P. Gaudrona, který dostatečně o této věci pojednává.

Ale není to jediný problém daného dokumentu. I když se v něm vyskytují i zajímavé postřehy a analýzy problémů, jako například negativní dopad moderních elektronických prostředků na rodinný život, zneužívání dětí a jejich odtržení od rodinné výchovy, obsahuje i obhajobu některých elementárních pravd o manželství a manželství je představeno pouze jako výlučný a nerozlučitelný svazek mezi mužem a ženou, což je ovšem přirozené minimum, je v mnohých věcech dvojznačný, zavádějící a obsahuje i nauky, které nejsou slučitelné s tradičním učením Církve. Exhortace je prodchnuta psychologizujícím stylem a často příliš naturalistickým vnímáním problematiky. Mnoho dvojznačností a chaotické uspořádání činí exhortaci obtížně čitelnou.

Naprosto chybí jasné pojednání o vztahu manželství k Bohu a o povinnostech z toho plynoucích a o důležitosti ukotvení obou manželů v katolické víře, což jedině vede k překonání krize manželství, jak o tom jasně učí papež Pius XI. v encyklice *Casti connubii*.

Papež píše (odst. 89), že „milost svátosti manželství je především určena ke zdokonalení manželské lásky“. Ve skutečnosti je hlavním cílem této milosti i manželské lásky založení rodiny pro plazení a výchovu dětí. Manželská láska je druhý cíl a prostředek k prvnímu cíli. V odst. 53 je řečeno, že „je správné odmítat staré formy ‚tradiční‘ rodiny založené na autoritářství a také násilí“. Křesťanská rodina dle tradičního učení Církve není založená na žádném násilí, byť v minulosti stejně jako dnes se takové zlořády mohou vyskytovat. Ale způsob pojednání je zde absolutizující podsouvání špatnosti všemu předrevolučnímu, což je obvyklé papežovo plivání na minulost Církve v marxistickém stylu. Tradicí Církve je nabádání k utváření rodin v duchu pravé křesťanské lásky při zachování přirozené autority otce rodiny, nutné k jejímu fungování. Poddanost manželská, která je součástí svatebního slibu manželky, neznamenal, že by proto byla *služka* či *otrokyně manžela* (odst. 156), nýbrž že se světuje jeho ochraně a oddává se mu, stává se s ním jedním tělem a dle stvořitelského záměru pomocnicí k založení rodiny pro rozmnožení lidského pokolení. Papež odmítá toto pojetí rodiny a nadto užitím historického relativismu odmítá slova svatého Pavla „ať jsou ženy podřízeny svým mužům“

jako překonaná, neboť „svatý Pavel se vyjadřuje v kulturních termínech té doby“. Pro papeže je patriarchální struktura rodiny překonaná (odst. 54 a 154), *vede k diskriminaci a výstřelkům*. „To vše je dnes pozitivně překonáno tím, že se rozvíjí styl vzájemnosti.“ Domněnka, že mnohé problémy jsou důsledkem ženské emancipace, je pro papeže výrazem *mužského šovinismu*. Že emancipace vytrhla ženy z rodin, poslala je ke strojům, do kanceláří apod. a vzala jim nejdůstojnější poslání být jako matka srdcem rodiny, papež vůbec nereflektuje.

Papež sice hovoří o úloze a nutnosti otce v rodině, hovoří i o mateřství, ale v novém pojetí rodiny ovlivněném takovou formou *feminismu*, který *nepožaduje uniformitu a nepopírá mateřství* (odst. 173), které si papež váží, při „osvobození od otce reprezentujícího zákon ukládaný zvnějšku, otce, který cenzuruje štěstí svých dětí a překáží emancipaci a autonomii mladých“, což byla „krajnost minulosti“ (odst. 176), „krajnost současnosti“ je nepřítomnost otce a ideálem je otec přítomný, který očekává děti, „když se vrací po svých ztroskotáních“ (odst. 177). Papež se zde v podstatě identifikuje s principy antiautoritární „výchovy“.

Co zbývá z otcovské autority, z výchovného působení otce a jeho povinnosti bdít nad řádnou katolickou výchovou a formováním dětí? Tyto papežovy nauky vedou k odmítnutí rodiny uspořádané dle stvořitelského řádu, která vychovává děti k plnění povinností a k pořádku zaměřenému na náš věčný cíl – na Boha – a k nalézání hlavní životní radosti z života pro dílo vykoupení a spásy. Jen pak můžeme totiž nalézat pravou radost ze svých bližních a věcí stvořených.

Relativizací nadpřirozeného ukotvení katolické rodiny, předpokládajícího společnou pravou víru manželů, je chvála smíšených manželství (odst. 247), „která mají být podporována pro svou vnitřní hodnotu, nebo pro svůj přínos ekumenismu“. Tento odstavec připouští výjimečně i možnost účasti nekatolíka na Eucharistii. Podání Nejsvětější Svátosti heretikovi či schismatikovi je však svatokrádeží, obdobně jako u všech veřejných hříšníků, tedy i tzv. znovusezdaných, tj. cizoložníků, či nesezdaných, tj. konkubinářů.

V odst. 248 papež hovoří o hodnotě manželství s disparitou kultu, která mají sice *specifické těžkosti*, ale jsou *příležitostmi pro mezináboženský dialog*. Papež rovněž tvrdí, že někdy „křesťanský manžel je nucen kvůli uzavření sňatku přestoupit na jiné náboženství a nemůže slavit kanonické manželství s disparitou kultu ani pokřtít děti“. Řešením má být *respektování náboženské svobody*. Je zcela opominuto, že takový svazek není vůbec žádným manželstvím a není nikdy dovolen.

Katolická Církev vždy před sňatky s nekatolíky varovala, smíšená manželství dovolovala jen s dostatečným důvodem dispenze a manželství s disparitou kultu jen výjimečně (dosud je pro jejich platnost nutná biskupská dispenze). V obou

případech se nekatolická strana musela písemně zavázat, že nebude bránit katolické výchově všech dětí.

Odst. 75 je zavádějící ohledně vzniku svátostného manželství. Po vyložení toho, že manželé jsou vzájemně udělovateli svátosti manželství a že svátostnost křesťanského manželství se odvíjí od křtu, papež píše: „Když tedy nekřesťanští manželé přijmou křest, není nutné, aby obnovovali manželský slib, a stačí, že jej neodmítají, poněvadž v důsledku křtu, který obdrželi, se jejich svazek tím samým stává svátostným.“ Dle nauky Círky se přirozené manželství křtem obou manželů stává svátostným i tehdy, pokud manželský slib odmítají, byli např. světsky rozvedeni. I přirozené manželství je samo o sobě nerozlučitelné, jeho rozloučení paulínským či petrinským privilegiem je možné pouze ve prospěch víry, je to privilegium. A mezi pokřtěnými nemůže existovat nikdy přirozené manželství, je-li platné, je svátostné.

Nově pojatá rodina je v nauce papeže Františka užita i pro indoktrinaci laicismem. Papež několikrát používá pojem *domácí církve*, kterou *manželé vytvářejí* (srov. *Lumen gentium*, 11). Papež tvrdí, že proto, „aby Církev mohla plně pochopit své vlastní tajemství, hledí na křesťanskou rodinu, která ho projevuje ryzím způsobem“ (odst. 67). Tvrzení, že „Církev je rodina rodin, nepřetržitě obohacovaná životem všech domácích církví“ (odst. 87), naprosto opomíjí skutečnost, že Církev je jakožto mystické Tělo Kristovo duchovní rodina pod vedením duchovního otcovství kléru, do níž patří kněžstvo, řeholníci a laici, z nichž ne všichni žijí v rodinách, a přesto k duchovní rodině Círky patří. Navíc dle důstojnosti je duchovní stav nadřazený laickému a má zvláštní milosti i pro pastorační vedení křesťanských rodin. Věta v odst. 15: „Víme, že v Novém zákoně se mluví o ‚církevní obci‘, která se schází v domě (!). Vítání prostor rodiny se mohl proměnit v domácí církve, sídlo eucharistie, Krista přítomného u téhož stolu“, je nehistorickou manipulací protestantského ducha. Církevní obce v apoštolských dobách nebyly žádnou *domácí církví*, alebrž byly vedeny apoštoly pod Petrovým primátem a jimi ustanovenými biskupy a kněžími, k jejichž scházení někteří věřící, ne však vždy rodiny, ale i například vdovy, poskytlí své domy. Dům římského senátora Pudencia byl tak prvním římským sídlem papeže – sv. Petra – a kolem něj shromážděné církevní obce, a nikoliv sídlem Pudenciovy *domácí církve*.

V odst. 158 až 162 papež relativizuje hodnotu panictví a panenství zasvěcených Bohu. Doporučení tohoto stavu sv. Pavlem označuje za „jeho osobní mínění a přání, a nikoliv požadavek Kristův: ‚Pán mi nedal žádný příkaz‘“. Sv. Pavel jasně říká, že to není příkaz, ale rada, evangelní rada, kterou dával již sám Kristus svým učedníkům. Dle papeže důvod sv. Pavla k nabádání k panictví a panenství byl eschatologický. Ovšem sv. Pavel nebyl žádný blouznivec a nauka v jeho listech je inspirována Duchem Svatým. Výrok „čas je krátký“ Církev vždy interpretovala jako krátkost lidského života, v němž musíme usilovat o

spásu, neboť brzy staneme před soudícím Kristem. Církev vždy pevně držela nauku o přednosti výlučného zasvěcení Kristu, odmítání této nauky je Církví odsouzeno.

V pasáži o spojení se zemřelými rodinnými příslušníky naprosto chybí pobídka ke skutku milosrdenství v modlitbě za duše v očistci, papež hovoří o zemřelých jako o těch, kteří jsou v nebesích a přimlouvají se za nás, v čemž jim napomáhá naše modlitba. Že je nutné v rodině se modlit za spásu duší, spásu jejich členů, protože každý člověk může být zavržen, k moderní víře už vůbec nepatří.

V 6. kapitole pojednávána pastore rodin a působení různých rodin ve farnostech při vstupu mladých lidí do manželství je nejlepším způsobem, jak vytvořit co nejvíc problémů a mladé rodiny co nejdříve rozložit. Připravit děti na manželství je úkolem rodičů a kněze. Svátostná milost manželství je dána pro život vlastní rodiny, a ne pro vměšování se do života jiných lidí.

Vzdělávání a výchova dětí je právem a povinností rodičů, jak papež správně zdůrazňuje, ale opomíná, že pod vedením, a nikoliv jen s pomocí Církve, což jasně vykládá Pius XI. v *Divini illud magistri*.

Papež také hovoří o sexuální výchově, ke které mají vzdělávací instituce přistupovat zodpovědně. To je však spíše iluzí. Tato oblast má být výlučnou doménou rodičů, které je nutno napomenout, aby tuto svoji povinnost ve vhodném věku neopomínali.

Papež také varuje před rigiditou při výchově (odst. 286), neboť tato „může bránit rozvoji schopností obou až do té míry, že se považuje za málo mužské věnovat se umění či tanci a málo ženské zastávat vůdčí postavení“. To je případně pro puritánské směry protestantismu a některé sektářské úchytky uvnitř Církve, ale pro tradiční křesťanskou civilizaci, kterou papež vždy považuje v nejlepším případě za velmi nedokonalou a překonanou, to problém opravdu není. Muži se tanci v katolických zemích běžně vždy věnovali a nikdo to ani v nejmenším nepovažoval za nemušské. A pozorujeme-li dějiny umění křesťanského světa, tak vidíme, že vůdčí silou byli zpravidla muži. Ženy, i když to zcela nepatří k jejich přirozenosti, v případě nutnosti v katolickém světě byly schopny vůdčí roli převzít, a ne vždy neúspěšně. A ženské kláštery se bez vůdčího postavení žen vůbec neobejdou. Ovšem nejednalo se o feministické manýry liberálního světa, o plody emancipace, kterou papež tak pozitivně hodnotí.

Nebezpečné jsou pokyny pro výchovu kněží; papež požaduje, aby se na výchově kněží podíleli laici, rodiny a zvláště ženy (odst. 203). Takové praktiky vedou ke zničení svátostného kněžstva a jeho nahrazení jakousi duchovně-psychologickou službou.

V pasáži o homosexuálních svazcích papež tyto správně odmítá považovat za rodinu, ale nerozlišuje mezi homosexualitou jako případně vrozenou anomálií, která může přinášet, je-li nesena jako kříž, zásluhy a je hodna pochopení a

pastorační péče, a praktikováním homosexuality, což je závažným těžkým hříchem, a nadto její veřejnou prezentací a deklarací v registrovaných partnerstvích, což je skandál a závažné veřejné pohoršení, které nesmí být mezi křesťany tolerováno a zasluhuje jasné odsouzení.

Exhortace obsahuje i mnohé různorodé poznámky o uprchlících, ekologii aj. Bizarní je tvrzení, že „Církev ... rozhodně odmítá trest smrti“ (odst. 83), neboť zde se papež explicitně rozchází i s novým koncilním Katechismem katolické Církve (č. 2266), kde stojí psáno: „Je odůvodněné právo a povinnost právoplatné veřejné moci ukládat tresty přiměřené závažnosti zločinu, aniž by vylučovala, v případech krajní závažnosti, trest smrti.“

Text exhortace plně zapadá do rámce Svátého roku milosrdenství jako práce na úplném naplnění II. vatikánského koncilu. Je v některých bodech zcela nepřijatelná a v mnohém dvojznačná, jako již koncil sám, revoluční, a přesto v některých bodech ve srovnání s touhami anarchického liberalismu svým způsobem konzervativní, což lze rovněž říci o koncilu. Dobré pasáže, které obsahuje, ztrácejí svoji hodnotu v rámci celku, jehož jsou součástí, což platí vždy pro všechny naukové texty, které nejsou integrálně katolické.

Vize jednoty lidstva v různých náboženských tradicích, u současného papeže ještě více zřejmá než u jeho předchůdců, je dlouhodobým cílem nepřátel Církve, ať již v podobě liberálně-zednářské, nebo socialistické. Jak díky zdravému rozumu a pevnému ukotvení ve víře bystrého ducha náš zakladatel Msgr. Lefebvre byl, ukazují i jeho slova z rozhovoru z října 1989: „Lze v každém případě říci, že se momentálně politicky připravuje sjednocení, které stojí blízko komunismu; pravděpodobně se tak nebude nazývat, ale přesto bude socialistické a bude se přiklánět ke stejným principům jako komunismus. Z hlediska hospodářského by bylo vlastnictví v rukou mezinárodních sdružení. Nábožensky bychom měli jistý druh celosvětové náboženské společnosti. Jistě brzy uvidíme, co přinese toto ekumenické setkání v Soulu. Je důvod se obávat, že tam bude položen základ nějaké mezinárodní náboženské společnosti se zcela zednářskými zásadami: solidaritou a rovností náboženství, pacifismem. Náboženství se v praxi stane prostředkem k uskutečňování celosvětové komunistické sociální politiky.“

S kněžským požehnáním

P. Tomáš Stritzko FSSPX

Postsynodální list *Amoris laetitia* – vítězství subjektivismu

P. Matthias Gaudron FSSPX, 14. dubna 2016

Uplynulého 8. dubna byl zveřejněn dlouho očekávaný postsynodální list papeže Františka. Papež v něm ani neudělil všeobecné dovolení udělovat svaté přijímání znovusezdaným rozvedeným, ani nedal biskupským konferencím pravomoc upravit výjimky. Rovněž zopakoval slova minulé biskupské synody, že neexistuje „žádný podklad pro vytváření analogií mezi formami homosexuálního soužití a Božím plánem manželství a rodiny, a to ani v širším smyslu“ (č. 251). Nakonec našel jasná slova proti genderovému učení a označil je za ideologii, která je v rozporu s řádem stvoření (srov. č. 56). Kvůli všemu tomu papež František zklamal mnoho matrikových katolíků a liberální svět.

Přesto představuje *Amoris laetitia* průlom, který zpochybňuje veškerou katolickou morální nauku. V 8. kapitole „Doprovázet křehkost, rozlišovat a začleňovat“ otevřel papež František cesty, které v budoucnu dovolí obcházet katolickou morálku s odvoláním na papežské ponaučení. Papež nejen opakuje problematické výroky poslední biskupské synody, podle nichž jsou znovusezdaní rozvedení „živými údy“ Církve, na něž Duch Svátý vylévá „dary a charismata ke spáse všech“ (č. 299), ale jde ještě dále. Katolické učení o manželství a všechny dosavadní normy sice zůstávají nadále platné, je tedy v zásadě těm, kdo žijí v nemanželském svazku nebo v pouze civilním manželství, i nadále zakázáno dostat rozhřešení a sv. přijímání, ale – existují výjimky!

Prý je nutno, podle papeže, vyhnout se úsudkům, „které nezohledňují komplexnost rozmanitých situací“ (č. 296). Všeobecné normy představují sice dobro, „přece však není možné, aby ve svých formulacích obsáhly všechny zvláštní situace“ (č. 304). To může platit pro mnoho lidských norem, ale božské zákony, podle nichž je pohlavní spojení muže a ženy dovoleno pouze v platném manželství a svátostné a dokonané manželství nemůže rozloučit žádná moc na světě – tedy ani papež –, neznají výjimek a platí nezávisle na všech okolnostech.

Nadto Církev společně s mnoha nekřesťanskými filosofy dosud vždy učila, že vedle mravně nelišných jednání existují také jednání sama o sobě špatná a sama o sobě dobrá, takže moralita nějakého jednání je něco objektivního a nezávisí pouze na okolnostech či na osobním úmyslu. Zabít nevinného, zneužít dítě nebo pomluvit člověka je vždy za všech okolností špatné, a nemůže se proto stát mravně dobrým ani díky jakkoliv dobrému osobnímu úmyslu. Kdo si na základě neznalosti a bludného svědomí myslí, že je dovoleno zabít nevinného

proto, aby byl někdo jiný zachráněn, nebo že je dovoleno pomluvit protivníka, aby se napomohlo vítězství dobré věci, může být eventuálně subjektivně z hříchu omluven, jeho jednání však objektivně zůstává špatné. Pomoci člověku v nouzi nebo zachovávat manželskou věrnost manželce, resp. manželovi, je naproti tomu vždy dobré. Učiní-li někdo něco dobrého jen proto, aby za to byl druhými chválen nebo že je za to placen, jeho osobní zásluha se sice sníží nebo dokonce zruší, jeho jednání jako takové však zůstává dobré. Přirozený mravní zákon tedy není jen „zdrojem inspirace“ při rozhodování (jak uvedeno v č. 305), ale zakazuje nebo přikazuje některá jednání bezvýjimečně.

To nemá vůbec nic společného s „vírou, že vše je buď bílé, anebo černé“ (č. 305). Lze mít zajisté pochopení pro to, že někdo byl z důvodu nevěry nebo nelásky svého manželského protějšku vehnán do nového vztahu, lze připustit, že v takovém případě zde může být umenšená vina, ale fakt cizoložství přesto zůstává špatný.

Papež František nyní tvrdí, že „již není možné tvrdit, že všichni, kdo žijí v některé takzvané ‚neregulární‘ situaci, se nacházejí ve stavu smrtelného hříchu a že ztratili posvěcující milost“, a sice ne z důvodu neznalosti božské normy, ale i kvůli velkým obtížím „v porozumění hodnotám, o něž se v mravní normě jedná“. Někdo se údajně může dokonce „nacházet v konkrétní situaci, která mu nedovoluje jednat jinak a přijímat jiná rozhodnutí, aniž by na sebe uvalil novou vinu“ (č. 301). Papež tedy ve vši vážnosti tvrdí, že by se mohlo stát, že někdo musí setrvat ve vztahu, který je objektivně hříšný, protože jinak by na sebe svolal novou vinu. Jediný případ, který je tu myslitelný, spočívá v tom, že muž a žena spolu zůstanou kvůli přítomnosti společných nezletilých dětí. Tento případ však Církev již dříve umožnila pod podmínkou, že dvojice bude spolu nadále žít v naprosté zdrženlivosti jako bratr a sestra.

Nyní tedy dejme tomu, že nějaká dvojice žije v nemanželském svazku, má ale „velké obtíže“ v tom rozpoznat něco hříšného. Tato dvojice chce ve svém svazku Boha milovat a sloužit mu, přičemž je subjektivně v dobré víře. Možná že takový případ může nastat z důvodu zmatků, které působí sdělovací prostředky, veřejné mínění a kněží, kteří nedbají na učení Církve. Byť může být takový pár subjektivně omluven od hříchu, přesto je jeho vztah objektivně v rozporu s Boží vůlí. Pravý pastýř, který má za úkol zbloudilé navracet zpět na Boží cestu, proto nemůže takovou situaci schvalovat a těmto lidem udělovat svátosti, jako kdyby to byl křesťanský manželský pár. Přesně k tomu však směřují papežovy úvahy. Prý je možné, píše, „že někdo v objektivní situaci hříchu – která není subjektivně hříšná nebo přinejmenším ne zcela – může žít v milosti Boží, že může milovat a také růst v životě milosti a lásky, jestliže k tomu obdrží pomoc Církve“ (č. 305). Jak výslovně podotýká poznámka pod čarou č. 351, může tato pomoc Církve „v jistých případech“ spočívat i v „pomoci skrze svátosti“, neboť Eucharistie „není odměnou pro dokonalé, ale

velkorysý spásný prostředek a pokrm pro slabé“. Tím opustil papež František půdu katolické morální nauky a je vysloveně opovržlivost se pro tato sofismata ještě navíc odvolávat na nauku o rozlišování sv. Tomáše Akvinského.

Papež František může sice jakkoliv ujišťovat, že je třeba „se vyhnout jakékoliv zavádějící interpretaci“ a „předkládat dokonalý ideál manželství ... v celé jeho velikosti“, stejně jako že se musíme „vyhnout jakékoliv formě relativismu“, protože když je věcí jednotlivých pastýřů, aby ve vnitřním oboru dospěli k „zodpovědnému osobnímu a pastoračnímu rozlišování v jednotlivých specifických případech“ (č. 302), je přece jen *de facto* ponecháno na osobním zvážení jednotlivého duchovního pastýře, zda v takových případech bude, či nebude udělovat svátosti. Který pastýř se kromě toho odváží jednomu páru z důvodu zvláštní situace svátosti udělovat a jiným nesezdaným párům je naopak upírat?

Papežova argumentace se dá navíc bez problémů použít i na jiné případy. Pokud se nějaký homosexuální pár skutečně miluje a prostě jen nemůže pochopit, že jeho způsob života je hříšný, lze mu potom také podávat svaté přijímání?

Co si má člověk mimoto myslet o výroku: „Nikdo nesmí být na věky odsouzen, neboť to není logika evangelia“ (č. 297)? V evangeliu říká Syn člověka pachatelům zla: „Odejděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného, který jest připraven ďáblu a andělům jeho“ (Mt 25,41). Kdo se nechce vzdát hříšného stavu, nýbrž až do konce v hříchu setrvá, bude Bohem proto na věky odsouzen. Zdá se však, že papež říká, že dvojici, která žije v hříchu, se nesmí navždy odpírat svaté přijímání. Nesmíme tedy ani lupiče, který svůj lup nechce vrátit, navždy odsoudit? Stane se snad jeho neoprávněná držba časem oprávněnou? To by přesně odpovídalo papežově logice.

Zde nesmíme zamlčet to, že v *Amoris laetitia* jsou i velmi pěkné pasáže. Papež se skutečně snaží propagovat ideál křesťanského manželství, zdůvodňuje, proč musí být spojení muže a ženy v manželství svou přirozeností nerozlučitelné, načrtává krásný obraz křesťanské rodiny, hovoří o velkém daru, který znamenají děti, dává rady pro překonávání krizí a pro výchovu dětí. V protikladu k široce rozšířené genderové ideologii píše: „Každé dítě má právo dostávat lásku matky a otce; oba jsou nezbytní pro celkové a harmonické zrání“ (č. 172). Zdůrazňuje, že děti zejména v prvních měsících života potřebují přítomnost matky (č. 173), poukazuje ale také na důležitost úlohy otce a nebezpečí „společnosti bez otců“ (č. 175 a násl.). František dále připomíná, že výchova dětí „je prvořadým právem rodičů“ a že stát zde má jen podpůrnou úlohu (č. 84).

Avšak u těchto odstavců se opět vnucují kritické myšlenky. Je např. skutečně vhodné předložit v papežském textu o manželství a rodině dlouhý citát od Martina Luthera Kinga, jenž byl, jak známo, cizoložníkem a plagiátorem? Ještě

noc před svým zavražděním strávil se dvěma ženami a později bylo odhaleno, že při psaní své doktorské práce a knih opisoval z jiných knih bez udání pramene.

Zcela mimochodem se zdá, že se papeži do textu vloudil dokonce jeden christologický omyl, když píše, že Ježíš „se vzdělával ve víře svých otců, dokud jí nedovolil nést plody v tajemství království Božího“ (č. 65). Jako přirozený Syn Boží neměl Ježíš žádnou víru, protože nazíral svého Otce a božské skutečnosti, a tudíž se ani nepotřeboval vzdělávat ve víře.

Vícekrát se tu nachází také směšování přirozeného a nadpřirozeného řádu, když něco přirozeně dobré je ukvapeně chváleno jako dílo Ducha Svatého. Tak např. papež František tvrdí, že v každé rodině, která děti vychovává k dobrému, žije Duch Svatý, a sice zcela bez ohledu na to, k jakému náboženství rodina náleží“ (č. 72; srov. také č. 47 a 54).

Především však je to 8. kapitola, která řadí *Amoris laetitia* k nejvíce politováníhodným papežským textům novějších církevních dějin. Můžeme jen doufat, že kardinálové, biskupové a teologové, kteří v posledních dvou letech vytrvale hájili církevní manželskou nauku proti ústupkům, se nyní také odváží postavit se na odpor.

Pater Matthias Gaudron byl rektorem a rovněž profesorem dogmatiky Kněžského semináře Srdce Ježíšova v Zaitzkofenu u Řezna.

Doplňující poznámka

Během zpátečního letu z jednodenní návštěvy řeckého ostrova Lesbos 16. 4. 2016 v sobotu odpoledne odpověděl papež František na otázky novinářů, kteří jej na jeho pastorační cestě doprovázeli. Francisco Rocca z *Wall Street Journal* se zeptal na postsynodální exhortaci *Amoris laetitia*. „Po jejím vydání se diskutuje o tom, zda se něco změnilo, pokud jde o disciplínu přístupu ke svátostem pro rozvedené a znovusezdané. Jedni říkají, že ano, a druzí nikoli. Co byste řekl katolíkovi, který chce vědět, zda existují nějaké nové konkrétní možnosti, které před vydáním exhortace neexistovaly?“

Papež František odpověděl: „Mohu říci, že ano, a udělat tečku. Byla by to však příliš stručná odpověď. Doporučuji všem, abyste si přečetli prezentaci, kterou přednesl kardinál Schönborn, který je velkým teologem. Je členem Kongregace pro nauku víry a dobře zná církevní věrouku. V té prezentaci najdete odpověď na svoji otázku.“

Papež tímto potvrzuje, že ti, kteří chtějí vykládat poněkud násilně slova papeže v souladu s učením Církve, tak činí neprávem a že papež skutečně za určitých okolností schvaluje praxi udělovat veřejným hříšníkům svátosti. Papež se identifikuje s následujícím výkladem kardinála Schönborna: „*Jsme-li přesvědčeni, že všechno je černobílé, můžeme někdy uzavírat cesty milosti a růstu a odrazovat od procesu posvěcování, které oslavuje Boha*“ (AL 305) ... *Ve smyslu této „via caritatis“ (AL 306) papež potvrzuje, prostě a jednoduše v jedné z poznámek (351), že je možné poskytnout také svátostnou pomoc v případě „neregulérních“ situací. Neposkytuje k tomu ale žádnou kazuistiku, žádné recepty, nýbrž pouze připomíná své už proslavené věty: „Kněžím připomínám, že zpovědnice nesmí být mučírnou, ale místem Pánova milosrdenství“ (EG 44) a eucharistie „není oceněním pro dokonalé, ale velkorysým lékem a pokrmem slabých (EG 44)“.* V odpovědi na dotazy novinářů kardinál vyzval, aby se nezaměřovala pozornost výlučně na otázku katolíků žijících v druhém, občanském svazku a jejich přístup ke svátostem, byť je to navýsost důležité téma. Citoval poté z exhortace *Familiaris consortio* Jana Pavla II. a připojil následující výklad: „*Svatý Jan Pavel II. tu mluví o třech různých situacích. Třetí nastává v případě, kdy jsou znovusezdaní morálně přesvědčeni o tom, že jejich první manželství nebylo platné. Nevyvodil z toho žádné důsledky. Osobně se však domnívám, že existují situace, pro které nelze nalézt kanonické řešení, ale ve kterých – za morální jistoty a vědomí, že první manželství nebylo svátostné – tito lidé přistupovali ke svátostem. Je to dlouholetá praxe, kterou ani papež Jan Pavel II., ani Benedikt XVI. zjevně nezpochybnili.*“ Otázka je, zda první manželství bylo a zůstává platné, pokud ano, je každý další vztah cizoložný. Pokud první manželství bylo neplatné, je to nutno kanonicky dokázat, jinak nelze kanonické jistoty nabýt. Pokud první manželství nebylo svátostné, ale bylo platné, na výše řečeném to nic nemění, jediným kanonickým řešením je užití pavlovského nebo petrovského privilegia, neboť i přirozené manželství je samo o sobě nerozlučitelné, nese závazek výlučnosti a manželské věrnosti. Kdo je vázán platným manželským svazkem (nebyla kanonicky prokázána neplatnost, tedy nedošlo k tzv. anulaci sňatku), nemůže být „znovusezdan“, jakýkoliv pokus o sňatek je pouze veřejná deklarace trvalého konkubinátu, což je samo o sobě také závazným důvodem odeprání svátostí.

Rozhovor s arcibiskupem Marcelem Lefebvrem 22. října 1989 v Kněžském semináři Srdce Ježíšova v Zaitzkofenu

(z: *Mitteilungsblatt der Priesterbruderschaft St. Pius X. für den deutschen Sprachraum*, č. 132/prosinec 1989)

Zaitzkofen. U příležitosti pobytu v Semináři Srdce Ježíšova Kněžského bratrstva sv. Pia X. a vnější slavnosti patrona, po němž je pojmenováno, se vyjádřila Jeho Excelence arcibiskup Marcel Lefebvre v rozhovoru s naším spolupracovníkem takto: „Pokračujeme v našem díle v Církvi a pro Církev s důvěrou v Pána Boha.“ Kněžské bratrstvo se zhruba 250 kněžími má prožívat od klatby ze strany Říma „rozkvět“.

Monsignore, první otázka: Před rokem se odehrála ona snad nejdramatičtější událost v Církvi od koncilu, a to svěcení čtyř biskupů 30. června 1988. Hodně se hovořilo o tom, zda tato extrémní konfrontace, kterou svěcení bez římského mandátu představují, byla nezbytná a nevyhnutelná. Co si o tom, monsignore, myslíte dnes, patnáct měsíců od událostí minulého léta?

Msgr. Lefebvre: Ano, je pravda, že existuje určitý počet lidí, kteří mi vyčítali, že se nechovám logicky ve vztahu ke svému vlastnímu postoji, protože v *Otevřeném dopisu bezradným katolíkům* téměř na konci stojí, že pro mne nepřichází v úvahu, abych někdy světil biskupy. Že člověk musí stavět na Prozřetelnosti. – Ale to jsem řekl, myslím, v roce 1982 nebo '83. Měl jsem ještě naději, že se lze s Římem dohodnout. Avšak časem se ukázalo, že je zcela nemožné získat od Říma dovolení vysvětit biskupy věrné tradici, a snahy, které jsem minulý rok v Římě podnikal téměř pět měsíců, vedly k přesvědčení, že Řím je v podstatě zaměřen proti tradici a že mi nedá ani jednoho jediného skutečně tradičního biskupa.

Proto jsem se nacházel – jak to říkají církevní právníci – v nouzové situaci. Nemohl jsem opravdu jinak, pokud jsem chtěl dále světit seminaristy, kteří jsou v našich seminářích, a pokračovat v tradici. Neboť není tradice bez biskupů věrných tradici; to není možné. A už vůbec nejsou kněží věrní tradici bez odpovídajících biskupů.

Biskupská svěcení se tedy uskutečnila, a sice v nejzazším termínu. Cítil jsem, že již dále nemohu konat všechny ty cesty, kněžská svěcení a biřmování, která právě biskupovi přísluší; že je to zcela nemožné. Již jsem fyzicky nemohl. A velmi jsem si přál, aby byl rovněž přítomen Msgr. de Castro Mayer. Následně

se mi to jeví jako opravdový zázrak, že Msgr. de Castro Mayer mohl přijet a že byl dostatečně zdrav, aby se zúčastnil ceremonie, jak se také stalo. Obával jsem se, že když se ho zeptám ohledně ceremonie, že řekne ne; že řekne, že bude přítomen, ale nemůže se zúčastnit. Avšak on byl nakonec přece jen ihned připraven se zúčastnit ceremonie a proběhlo to bez potíží. Dokonce i hovořil, a sice velmi výřečně.

Nyní v únoru jsem se však dozvěděl (přes syna pana Fleischmana v Brazílii, který je benediktinským mnichem u P. Thomase d' Aquin), že Msgr. de Castro Mayer již nemůže ani sloužit mši svatou. Musí mu nosit svaté přijímání. Zcela ztratil paměť. Byl tedy skutečně poslední okamžik pro svěcení. Věřím, že Prozřetelnost se postarala o to, že jsme mohli tato svěcení udělit ve dvou.

A od té doby, jak jistě víte, nám hlásí prioráty, že věřících všeobecně přibýlo. To platí také obecně o povoláních: je jich spíše více než před biskupskými svěceními. Celkově tedy zaznamenáváme, co se týče věřících a povolání, spíše zlepšení. Samozřejmě že rovněž došlo k odchodu asi 15 kněží, což činí přesně 6 procent z celkového počtu. Je to smutné a velmi toho litujeme. Ale s tím jsme zajisté museli počítat.

Otázka: Jak hodnotíte Bratrstvo sv. Petra a jeho budoucnost?

Msgr. Lefebvre: Myslím, že toto Bratrstvo sv. Petra vytvořil a přál si Řím proto, aby způsobil Kněžskému bratrstvu sv. Pia X. co největší škody. To je zcela jisté. Kněžské bratrstvo sv. Petra nebylo založeno s cílem skutečného návratu k tradici ani z lásky k tradici ze strany Říma. Jedná se tedy o diplomatické opatření, které podle mého názoru musí selhat, protože se nedostavil výsledek, který Řím očekával.

Kromě toho jsou biskupové proti Bratrstvu sv. Petra. P. Schmidberger mi vyprávěl, že se nedávno setkal se světícím biskupem z Feldkirchu v Rakousku, který je takřka v sousedství Wigratzbadu. A tento biskup výslovně řekl, že pro něho nepřichází v úvahu, aby u sebe přijal kněze Bratrstva sv. Petra. Msgr. Mamie a švýcarští biskupové řekli totéž. A také mnoho jiných biskupů vyjádřilo nepokrytý odpor vůči Bratrstvu sv. Petra. Proto si myslím, že toto dílo je odsouzeno k zániku. Bude to trvat ještě možná dva nebo tři roky, ale poté zjistí nedostatek důvěry u biskupů a postupně i ze strany Říma.

Otázka: Proslýchá se, že pomýšlíte na to, že po kněžském jubileu 19. listopadu napíšete jednu či dvě knihy. Můžete nám již nyní o tom sdělit některé podrobnosti?

Msgr. Lefebvre: Ach, myslím už dlouho na to, že napíšu něco ve vztahu ke spiritualitě, k duchovní orientaci. Mám nějaké poznámky ještě z doby, když jsem byl představeným filosofického institutu Otců Svatého Ducha v Mortinu. Nikdy jsem neměl čas si tyto zápisky uspořádat a zpřístupnit je seminaristům a kněžím, kteří by je rádi měli. Toto tedy chci vydat a možná trochu rozšířit,

abych to potom mohl předložit jako tištěný spis o spiritualitě zejména sv. Tomáše Akvinského podle *Teologické sumy*.

Nevím, zda budu mít opravdu čas to provést. Ale chtěl bych se skutečně na určitou dobu stáhnout z hluku a vnějšího shonu. V Ecône by to bylo těžké; tam jsem stále rozptylován a zabývám se jinými záležitostmi. Někteří lidé mě také naléhavě přiváděli na myšlenku, že bych měl sepsat paměti. Přiznávám, že to mě láká méně, a také stále více zapomínám; skutečně nevím, zda se jednoho dne do toho dám a něco sepíši. Ale mohlo by to být užitečné pro dějiny koncilu, přípravy koncilu a jeho důsledků.

Otázka: V Rusku a ve východní Evropě pozorujeme povážlivé tendence – oficiální či neoficiální – k takzvanému demokratickému socialismu nebo liberální demokracii se socialistickými prvky, která je založena na lidských právech. Jak máme tyto snahy posoudit ve světle sociální nauky Církve?

Msgr. Lefebvre: Ano, věřím, že máte pravdu, a myslím, že tato hnutí jsou podporována Svatým stolcem. Bezpochyby jsou tyto snahy v Polsku např. dílem – mohli bychom téměř říci: osobním – papeže, který se angažoval u polských biskupů a odborů a vyvolal dojem, jako kdyby byl možný nějaký křesťanský komunismus, který by dostatečně zachovával přijatelné sociální zásady. Myslím, že je to výrazný omyl; je zcela nemyslitelné, aby se komunismus stal něčím, čím není – anebo to jinak už není žádný komunismus. Neboť pokud se držíme hodnocení od papeže Pia XI., který řekl, že komunismus je ze své podstaty zvrácený, potom nechápu, jak něco, co je svou podstatou zvrácené, najednou může být akceptováno, pokud dochází jen k určitým vnějším změnám, které se nedotýkají učení, nýbrž praxe.

To je, myslím, skutečně papežova myšlenka. Nazývá se antimarxistou, ale nikoliv antikomunistou. Je to ono neuvěřitelné rozlišování, které učinil při mé audienci v roce 1978. Řekl, že pokud by byli francouzští biskupové marxisty, neměli by pravdu. Ale snad by bylo možné se nějak vyrovnat s komunismem.

Papež je určitě také ve spojení s mezinárodním svobodným zednářstvem, které rovněž do jisté míry zastává tyto zásady, že totiž porozumění s komunismem je možné na bázi lidských práv, a já nevím, na čem ještě. Nakonec jsou to jen prázdná slova, protože komunismus nikdy nepřijme lidská práva, která jsou v souladu se sociálním učením Církve.

Myslím, že Rusové zde provozují hru, která klame Západ a která by mohla Západ dovést k socialismu svého druhu, který je podobný komunismu. Dostali bychom se přibližně do stavu, v němž se nyní nachází Polsko a možná brzy Východní Německo a – možná – Litva a podobné země. Samozřejmě jsou to velmi komplexní problémy, ale jsou nebezpečné a k jejich řešení se jistě nebude přistupovat s cílem přiblížit se křesťanskému učení.

Otázka: Považujete za možné, že se tento vývoj bude uskutečňovat v duchu říše Antikristovy a že jsou to přípravné kroky k celosvětovému sjednocení v oblasti politické, náboženské a vůbec ve všech oblastech?

Msr. Lefebvre: Lze v každém případě říci, že se momentálně politicky připravuje sjednocení, které stojí blízko komunismu; pravděpodobně se tak nebude nazývat, ale přesto bude socialistické a bude se přiklánět ke stejným principům jako komunismus. Z hlediska hospodářského by bylo vlastnictví v rukou mezinárodních sdružení. Nábožensky bychom měli jistý druh celosvětové náboženské společnosti. Jistě brzy uvidíme, co přinese toto ekumenické setkání v Soulu. Je důvod se obávat, že tam bude položen základ nějaké mezinárodní náboženské společnosti se zcela zednářskými zásadami: solidaritou a rovností náboženství, pacifismem. Náboženství se v praxi stane prostředkem k uskutečňování celosvětové komunistické sociální politiky.

„Allgemeine Laborzeitung“, 27. 10. 1989.

Modernismus (1. část)

P. Stefan Frey FSSPX

I. Modernismus v době sv. Pia X.

1. Pojem

Název *modernismus* jako takový označuje jen zcela všeobecně jistou oblibu novodobého či moderního. V tomto smyslu nacházíme tento pojem někdy již od 16. století. Od počátku 20. století ale získal prostřednictvím vyjádření učitelského úřadu zcela určitý smysl. Označuje se jím konkrétní filosoficko-teologický myšlenkový směr, který byl odsouzen zejména Piem X.

2. Historický vývoj

Modernismus navazuje na subjektivistické filosofické směry 18. století. *Agnosticismus* popřel objektivitu našeho poznání světa a především metafyzické podstaty. Náboženství tím byl odňat rozumový základ. Proto tedy získaly rozhodující roli cit a voluntarismus. U Kanta je Bůh pouze postulátem praktického rozumu.¹ Protestanti Jacobi a

¹ Pro Kanta je Boží existence pozitivně nedokazatelná. „Věc o sobě“ (podstata věci) je podle něj nepoznatelná. Od jevů (fenoménů) nelze dospět k metafyzickým

Schleiermacher vyzdvihli naopak cit jako orgán pro chápání náboženských obsahů. W. James, Bergson a další spatřovali kořeny náboženství zase spíše v praktické potřebě.

K tomu přistoupila navíc negativní německá biblická kritika, která v Písmu svatém již neviděla Boží slovo, ale pouze výsledek činnosti lidských pisatelů a vnitrocírkevních stranických bojů. Pro tyto autory samozřejmě není Bible prostá omylů, nýbrž obsahuje mnoho legend. Především zprávy o zázracích jsou prý ahistorické.

Modernismus představuje pokus smířit katolickou víru s moderními filosofickými směry a údajně vědeckými poznatky. Ve skutečnosti je to však zničení víry, která je tak zbavena veškerých nadpřirozených prvků.

Pius X. otevřeně vyložil myšlenky modernismu v encyklice *Pascendi Dominici gregis* z 8. září 1907 poté, co již 3. července dekretem *Lamentabili* zavrhl 65 modernistických omylů. Při této příležitosti nazývá modernismus „snůškou všech herezí“.

3. Základní omyly modernismu

Základními omyly modernismu jsou **agnosticismus** a **immanentismus**.

a) *Agnosticismus*

„Modernisté budují filosofii náboženství na nauce, která se obecně nazývá *agnosticismem*. Podle ní je lidský rozum omezen na *přírodní jevy*, to jest na věci, jak se nám jeví, a tuto hranici nemůže a nesmí překročit [srov. Kant!]. Proto rozum nemůže poznat Boha ani jeho existenci z toho, co vidíme. Z toho vyplývá, že Bůh vůbec nemůže být přímým předmětem vědy, ba ani historie. (...) Tak jim [modernistům] nijak nevádí, že Církev tyto hrozné bludy zřetelně odsoudila, když I. vatikánský koncil takto stanovil: ‚Kdo by řekl, že jediný a pravý Bůh, Stvořitel a náš Pán, nemůže být s jistotou poznán přirozeným lidským rozumem z toho, co bylo stvořeno, budiž proklet‘ (De Revel., can. I); a dále: ‚Kdo by řekl, že není možné ani prospěšné, aby byl člověk Božím zjevením poučen o Bohu a úctě, kterou mu má prokazovat, budiž proklet‘ (tamtéž, can. II); a ještě: ‚Kdo by řekl, že není možné, aby se Boží zjevení stalo věrohodným z vnějších známek, a tedy že jen jakousi vnitřní zkušeností nebo soukromým vnuknutím může být člověk přiveden k víře, budiž proklet‘ (De Fide, can. III)“ (Pascendi).

skutečností. Filosofický důkaz Boží existence není možný, protože vztah mezi následkem a příčinou je ověřitelný pouze pro oblast jevů. Boží existence je dokazatelná jen oklikou přes morálku: aby se lidé dobře chovali a mohla fungovat společnost, je zapotřebí nějaký nejvyšší „policista“ a soudce.

b) Vitální imanence

„Přirozené i nadpřirozené náboženství, jako každý fakt, musí připouštět nějaké vysvětlení. Poněvadž však byla předem popřena přirozená teologie a vyloučen přístup k vnějšímu zjevení..., je marné hledat vysvětlení náboženství mimo člověka. Třeba je tedy hledat v člověku samém. (...) Každé náboženství je životním jevem a jako každý životní projev musí být odvozováno od jakéhosi impulsu nebo nezbytnosti. Jeho počátky, mluvíme-li už o životě, jsou v jakémsi hnutí srdce, které se nazývá *citem*. Proto, ač předmětem náboženství je Bůh, je nutné vyvodit závěr, že víra, která je počátkem a základem každého náboženství, má sídlo v jakémsi hlubokém citu, který vzniká z potřeby božského. Tato potřeba božského ... se zprvu skrývá ... v *podvědomí*, kde její kořen zůstává skrytý a nepostižitelný.“ Bůh patří do oblasti „*nepoznatelného*“. „Tvář v tvář tomuto *nepoznatelnému* ... vyvolá potřeba božského probuzení v duchu náchylnému k náboženství jakýsi zvláštní *cit*, a to podle *fideistického předpokladu*, před jakoukoliv rozumovou úvahou. Tento cit pak obsahuje v sobě samotnou božskou skutečnost, a to jednak jako předmět a jednak jako svou nejvnitřnější příčinu, a jakýmsi způsobem spojuje člověka s Bohem. Tento cit, který modernisté nazývají vírou, je podle nich počátkem náboženství. Tím se však nekončí jejich filosofování či spíše blouznění. V témže *citu* totiž modernisté objevují nejen víru, ale spolu s ní a v ní také „*zjevení*“, jak je oni chápou. Co je vlastně třeba více ke zjevení? Což nenazveme zjevením, nebo alespoň počátkem zjevení, onen náboženský cit projevující se ve vědomí? (...) To jest, ctihodní bratři, důvodem onoho nesmyslného tvrzení modernistů, podle něhož každé náboženství se může nazvat z jednoho hlediska přirozeným a z jiného nadpřirozeným. Odtud pochází ono zaměňování pojmů zjevení a vědomí. Odtud je odvozen zákon, který prohlašuje *náboženské vědomí* za všeobecné pravidlo, zcela totožné se zjevením, jemuž se vše musí podřídít, dokonce i církevní autorita v oblasti nauky, svátostí a kázně.“

c) Vitální evoluce

„V náboženství, které žije, není nic neproměnného, a proto se musí měnit. Takto [modernisté] přistupují ke stěžejnímu bodu své soustavy, totiž k *evolucionismu*. Tedy dogma, Církev, kult svatých, knihy, které ctíme jako posvátné, ba i sama víra, nechceme-li, aby toto všechno bylo mrtvé, musí podléhat zákonům vývoje. (...) Poslyšme nyní, jak sami modernisté líčí povahu tohoto vývoje, především pokud jde o víru. Na počátku, jak říkají, byla víra prostá a všem lidem společná, tak jak vznikla z jejich společné přirozenosti a ze života. Vývoj pak znamenal její životní pokrok, který nespočíval v přijímání nových forem zvenčí, ale ve stále dokonalejším pronikání náboženského citu do vědomí. Pokrok pak ... spočíval v mravním a rozumovém zdokonalování člověka, což mělo za následek bohatší a jasnější pojetí božského a zjemnění *náboženského citu*. (...) K tomu však nutno připojit ještě vliv vynikajících lidí (které nazýváme proroky a z nichž největší byl Kristus), z jejichž života a řeči vyzářovalo něco tajemného, co víra připisuje

božství, a kteří prodělali dosud nebyvalé a nové *zkušenosti*, odpovídající náboženským potřebám té které doby. (...) Tak se stalo i v případě Kristově, u něhož ono božské, které připouští víru, nabylo síly, že byl nakonec sám pokládán za Boha.“

Evoluce jako vyrovnání mezi konzervativními a pokrokovými silami

„Přejeme si důkladně upozornit na onu nauku o ‚nezbytnostech‘ [ve vývoji Církve]...; sledující v tomto přesněji modernistickou nauku, řekneme, že vývoj vzniká z konfliktu dvou sil, z nichž jedna pudí k pokroku a druhá tůhne k uchovávaní. – Schopnost uchovávat je v Církvi živá a je obsažena v tradici. Jejím nástrojem je náboženská autorita. Děje se to právem i fakticky, protože je v povaze autority střežit tradici a protože autorita, stojící stranou životních změn, je jen velmi málo, nebo není vůbec, dotčena silami pudícími k pokroku. Naproti tomu síla pudící k pokroku, která odpovídá nejvnitřnějším potřebám, se skrývá a působí v jednotlivých vědomích, především v těch, která, jak říkají, mají bližší a důvěrnější styk se životem. Vidíme tedy, ctihodní bratři, jak tu zvedá hlavu ona zhoubná nauka, která prohlašuje laiky za pokrokový prvek v Církvi. – Z jakéhosi kompromisu a vyrovnání mezi těmito dvěma silami [totiž mezi konzervativními a pokrokovými silami; tak to zjevně chce současné vedení Církve]; jinými slovy: mezi autoritou a soukromým vědomím [laiků], pak vzniká pokrok a změny. Nyní je jasno, proč se modernisté tak diví, když jsou káráni a trestáni. To, co se jim klade za vinu, sami pokládají za svou náboženskou povinnost. Potřeby vědomí nezná nikdo lépe než oni, kteří k nim mají bližší vztah než církevní autorita..., a proto se domáhají práva veřejně mluvit a psát. Ať je jenom autorita stíhá. Oni se opírají o vědomí povinnosti a jejich vnitřní zkušenost je poučuje, že nezasluhují výtky, ale chvály. Vědí také, že pokrok není možný bez boje a boj bez obětí. Proto jsou ochotni stát se obětmi jako proroci a Kristus. Nezazlívají proto ani autoritě, že s nimi špatně nakládá, protože uznávají, že takto jen splní svůj úkol. Stěžují si jen, že se jim nedopřává sluchu, neboť tak se zpomaluje pochod ducha. Přejde však jistě hodina, kdy již nebude žádný průtah možný, neboť zákony vývoje mohou být na čas potlačovány, nikoliv však zrušeny.“

4. Další nauky modernistů

Tyto základní omyly působí odmítnutí víry, která se opírá o vnější zjevení, a její nahrazení vírou založenou čistě na citu a zkušenosti. Víra je jen cit vyvstávající z nitra člověka, touha po nadsmyslových skutečnostech (Bohu) nebo zkušenost téhož. Tyto city, zkušenosti a potřeby jsou zdrojem každého náboženství, a tedy i křesťanství:

- Na počátku křesťanství stojí náboženská zkušenost Ježíšova, jenž pro modernisty samozřejmě není Bůh, avšak ani žádný obyčejný člověk, nýbrž náboženský génius.

„Počátky každého ... náboženství ... jsou vesměs pouhá rozvíjení onoho *náboženského citu*. Výjimku nečiní ani katolické náboženství, které je stejné jako všechna ostatní. Nevzniklo totiž jinak než *životním procesem* ve vědomí Kristově, který byl mužem vynikajících vlastností, jakého dosud nebylo a nebude. Kdo to slyší, jistě žasne nad takovou drzostí a rouháním. Avšak, ctihodní bratři, to nejsou jen žvásty nevěrců. I katolíci, dokonce i mnozí kněží, se takto veřejně vyslovili a ještě se chlubí, že takovými bláznovinami obrodí Církev. (...) Tvrdí se, že naše svaté náboženství vzniklo v lidské přirozenosti Kristově a v nás zcela přirozeně a jaksí samovolně. Nic není vhodnějšího ke zničení celého nadpřirozeného řádu. Proto I. vatikánský koncil plným právem rozhodl: *„Kdo by řekl, že člověk nemůže být od Boha povznesen k poznání a dokonalosti, které přesahují jeho přirozenost, ale že sám ze sebe neustálým pokrokem může a má dosáhnout držení veškeré pravdy a dobra, budiž proklet“* (De Revel., can. III).“

- Kristus předával svou zkušenost jiným, kteří ji napodobovali. Tak vznikla Církev.

- Když rozum následně tyto zkušenosti zpracovává, vytváří dogmata, jež samozřejmě nejsou neměnná.

„V onom *citu*, o němž jsme se již častěji zmínili, se sice Bůh ukazuje člověku, ale poněvadž je to *cit*, ne poznání, děje se to, jak říkají, jen neurčitě a spleť... Je tedy nutno, aby cit byl nějak osvícen, aby bylo vůbec možno rozeznat v něm a oddělit Boha. To je pak úloha rozumu, který přemýšlí a analyzuje, čímž člověk napřed převádí životní jevy, které v něm vyvstávají, na pojmy a ty pak označuje slovy. (...) Přitom rozum pracuje dvojím způsobem. Za prvé přirozeně a spontánně, přičemž vyjadřuje věc jednoduchou a obyčejnou větou. Pak pracuje uvědoměleji a hlouběji, čímž, jak říkají, *vypracuje myšlenku* a vyjádří ji *druhotnými* větami, které jsou však odvozeny od prvotní jednoduché, ale jsou na rozdíl od ní vědecktější a určitější. Když byly tyto *druhotné* věty schváleny nejvyšším učitelským úřadem Církve, stávají se *články víry*.“

„Abychom dospěli k povaze dogmatu, je nutno především zjistit, jaký je vztah mezi náboženskými formulacemi a náboženským citem duše. Snadno to pochopí, kdo postřehne, že účelem těchto formulací není nic jiného než pomoci věřícímu, aby si zdůvodnil vlastní víru. Proto jsou tyto formulace něčím uprostřed mezi věřícím a jeho vírou. Pokud mají vztah k víře, jsou to jen nevýstižné známky jejího předmětu a nazývají se prostě symboly. Ve vztahu k věřícímu to jsou pouhé nástroje. Proto se žádným způsobem nemůže říkat, že v přesném smyslu obsahují pravdu. Jako symboly to jsou pouhé obrazy pravdy, a proto jsou přizpůsobeny náboženskému citu, a to v jeho vztahu k člověku. Jako nástroje jsou to nositelky pravdy, a proto jsou zase přizpůsobeny člověku v jeho vztahu k náboženskému citu. Poněvadž pak předmět náboženského citu je dán absolutně, které má nekonečně mnoho aspektů, může se projevat hned tím a hned zase jiným způsobem. Podobně i věřící člověk může žít v různých podmínkách. Tedy i formulace, které nazýváme dogmata, podléhají tímž vlivům, a jsou proto podrobeny změně. Tak je otevřena cesta

k vnitřnímu vývoji dogmatu.² – Jaké to hrozné nahromadění sofismat, které obracejí vnívatelně veškeré náboženství.“

- Potřeba vnímatelně vyznávat a praktikovat náboženství je také původcem svátostí.

„Říkají, že kult vznikl z dvojího popudu nebo potřeby. Všechno totiž podle jejich nauky vzniká z vnitřních popudů a nezbytností, jak jsme už poznali. Jeden popud spočívá v nutnosti dát náboženství nějakou smyslovou tvárnost a druhý v nutnosti vyjádřit je, což se neobejde bez nějakých vnějších úkonů posvěcování, které nazýváme svátostmi. Svátosti jsou pro modernisty pouhá znamení, nebo symboly, byť nepostrádají jisté účinnosti. Aby znázornili tuto účinnost, uvádějí jako příklad určitá slova, o nichž se říká, že přinášejí štěstí, poněvadž se dobře hodí k šíření silných a vynikajících myšlenek, které ohromují mysl. Tak jako ona slova mají vztah k myšlenkám, jež vyjadřují, podobně svátosti mají vztah k náboženskému citu a neznamenají nic víc. Jasněji by se vyjádřili, kdyby řekli, že svátosti slouží jen k posílení víry. To však jasně odsoudil Tridentický koncil (Sess. VII, De Sacramentis in genere, can. 5): *„Kdo by řekl, že svátosti byly ustanoveny jen proto, aby živily víru, budiž proklet“*.“

- Protože věřící mají potřebu vnějšího sdružování, vznikla Církev.

„Modernistické představy o Církvi poskytují bohatší žeh. – Tvrdí, že vznikla z dvojí potřeby:

- především z potřeby jednotlivých věřících, zejména těch, kteří zažili nějakou původní zkušenost, aby svou víru sdělovali jiným;
- a pak, když se víra rozšířila, z potřeby hájit, podporovat a šířit obecné dobro a *spojit se* ve společnost.

Co je to tedy Církev? Je výtvorem kolektivního vědomí čili sdružení jednotlivých vědomí, která se v důsledku *vitální permanence* odvozují od prvního věřícího, u katolíků tedy od Krista.“

- Protože taková společnost vyžaduje vedení, vznikla církevní autorita, úřady papeže, biskupů a kněží.

„Avšak každá společnost potřebuje autoritu, jejíž povinností je řídit všechny sdružené ke společnému cíli a moudře chránit prvky společenské vazby, což jsou v náboženské společnosti nauka a kult. Proto je v katolické Církvi trojí autorita: *disciplinární, dogmatická a kultovní*. – Povaha této autority se dá zjistit z jejího původu a z její povahy se pak odvozují jednotlivá práva a povinnosti. V minulosti

² = „*teologický symbolismus*“: „Symboly jsou symboly pouze vzhledem k předmětu, vzhledem k věřícímu však jsou jen pomůckami, musí se mít věřící – jak praví – na pozoru, aby na formulí samé, pokud formulí jest, přespřlíš nelpěl, nýbrž aby jí užíval pouze k tomu, by přilnul k pravdě absolutní, kterou formule zároveň odkrývá i zastírá, a snažil se ji vyjádřit, aniž ji kdy plně vystihne. K tomu dodávají, že věřící má oněch formulí užívat, pokud mu pomáhají: jsou mu dány k pohodlí, nikoliv na překážku.“

byl obecně rozšířen omyl, že autorita byla dána Církvi zvenčí, že totiž byla zřízena přímo Bohem. Proto se právem pokládala za *autokratickou*. Toto pojetí však v dnešní době právem pozbylo váhy, neboť tak jako Církev vznikla ze souhrnu vědomí, podobně autorita životně vytryskla ze samotné Církve. Autorita, stejně jako Církev, vzniká z náboženského vědomí, a proto je mu podřízena, když pak odmítá tuto podřízenost, zvrhá se v tyranii. Dnes však žijeme v době, kdy smysl pro svobodu dosáhl vrcholu. V občanském životě veřejné vědomí zavádí lidovou vládu. Ale vědomí je u člověka totožné se životem. Nechce-li tedy církevní autorita vyvolat a udržovat ve svědomí věřících vnitřní konflikt, je povinna zavést demokratické formy. Bylo by jistě diletantství domnívat se, že duch svobody, který se dnes rozmohl, zase pomine. Kdyby byl potlačován a omezován, ještě zesílí a smete Církev i náboženství. – Tak usuzují modernisté, a proto usilovně hledají cesty, jak smířit autoritu Církve se svobodou věřících.“

- Písmo svaté je pouze sbírkou výjimečných zážitků lidí nadšených pro Boha.

„Modernisté je [posvátné knihy] definují jako sbírku významných a mimořádných *zkušeností*, jaké se nepříhodí každému, jaké se však vyskytují v každém náboženství. – Tak učí modernisté o knihách Starého i Nového zákona. (...) Tážeme se nyní, jak je to s inspirací? Modernisté odpovídají, že se inspirace liší od onoho popudu, který nutí věřícího, aby svou víru slovem i písmem vyjevoval, pouze větší mohutností. Něco podobného se stává i při tak zvané básnické inspiraci, jak se praví ve verši: Bůh totiž přebývá v nás a zažihá plamen nadšení. V tomto smyslu se tedy musí říci, že Bůh je původcem inspirace posvátných knih.“

Z toho vyplývá: Nic není nadpřirozené a ustanovené Bohem, nýbrž vše vychází z citů, zkušeností a potřeb.

Pius X. nicméně poukazuje na to, že modernisté své nauky nepředkládají tak jasně a souvisle, ale jen rozptýleně. V téže knize tak můžeme nalézt na jedné stránce naprosto pravověrné výklady a na stránce následující hereze. To zvyšuje nebezpečnost modernistů.

5. Důsledky modernismu

a) Pravdivost všech náboženství

„Hned nyní bude prospěšno upozorniti, že dle tohoto učení o zkušenosti ... každé náboženství, ani pohanského nevylučujíc, za pravé míti se musí. Či nemůže se taková zkušenost vyskytnouti v každém náboženství? A že se vyskytla, tvrdí nejeden. Jakým však právem uprou modernisté pravdivost zkušenosti, kterou mohamedán předstírá? A jak dokáží, že jen náboženské zkušenosti katolíků jsou pravdivé? A skutečně, modernisté toho ani nepopírají; ba někteří zastřeně, jiní zcela otevřeně tvrdí, že všechna náboženství jsou pravdivá. (...) Jedno aspoň mohli by snad modernisté při konfliktu různých náboženstev tvrditi, totiž že náboženství katolické jest pravdivější, poněvadž je života schopnější.“

b) Modernismus vede nutně k ateismu a panteismu

- „Vraťme se však, ctihodní bratři, k oné zhoubné nauce, k *agnosticismu*, která uzavírá člověku všechny rozumové cesty k Bohu a místo nich navrhuje domněle schůdnější cestu skrze náboženský cit a činnost. (...) Zdravý rozum ... nám říká, že duševní vzrušení a zaujetí nijak nenapomáhá, ale spíše ztěžuje poznání pravdy, jaká vskutku je. Ona druhá, *subjektivní* pravda, která je plodem vnitřních smyslů a činností, se sice dobře hodí ke slovnímu kejklřství, ale nijak neprospívá člověku, v jehož svrchovaném zájmu je, aby s jistotou poznal, zda existuje mimo něj Bůh, do jehož rukou jednou upadne. – Modernisté se dále dovolávají *zkušenosti*, která však nic nepřidává k onomu náboženskému citu, leč snad jej zvyšuje...; takto se jeho povaha jen utvrzuje, neboť čím je cit silnější, tím více je citem. (...) [Mimochodem bychom se chtěli také zeptat:] Jsou-li tyto zkušenosti vskutku tak jisté a spolehlivé, proč by se mělo pochybovat o zkušenosti tisíců katolíků, kterou tito, jak tvrdí, mají o zvrácenosti modernistů? Proč by měla být jen tato zkušenost falešná a klamná? Avšak většina lidí si jasně uvědomuje, že pouhým citem a zkušeností a bez vedení rozumu nemohou poznat Boha. Zbývá proto jen ateismus a zánik veškerého náboženství.
- Modernisté ať si nic lepšího neslibují ani od své nauky o *symbolismu*. Jsou-li totiž všechny intelektuální prvky jen symboly Boha, proč by nemělo být takovým symbolem samo jméno Bůh a jeho osobnost? Je-li tomu tak, je možno pochybovat o Boží osobnosti a je otevřena cesta k panteismu.
- K čistému panteismu vede také nauka o *božské imanenci*. Tážeme se, zda tato *imanence* zachovává rozdíl mezi Bohem a člověkem. Jestliže ano, jak se potom liší od katolické nauky a proč zavrhuje nauku a vnější zjevení? Nerozeznává-li mezi Bohem a člověkem, je to panteismus. Tato modernistická *imanence* připouští a tvrdí, že každý jev vědomí pochází od člověka jako takového. Z toho logicky vyplývá, že Bůh je totožný s člověkem, což je zase panteismus.
- Ani *rozdíl*, který činí *mezi vědou a vírou*, nepřipouští jiný závěr. Kladou totiž předmět vědy do poznatelné skutečnosti a za předmět víry prohlašují nepoznatelné. Nepoznatelnost však znamená, že mezi poznávajícím a předmětem poznání není žádný vztah. Tento nedostatek vztahu se nijak, ani v modernistické soustavě, nedá odstranit. Nepoznatelné tedy zůstává nepoznatelným pro filosofa i věřícího. Je-li tedy nějaké náboženství, bude mít za předmět nepoznatelnou skutečnost. Není pak nejmenšího důvodu, proč by touto nepoznatelnou skutečností nemohla být „duše světa“, kterou připouštějí racionalisté. – To však stačí, aby bylo naprosto jasno, že modernistická nauka mnoha cestami vede k panteismu a obrací vnívač veškeré náboženství. *Na této cestě učinil první krok protestantismus, následující učinil blud modernistů a příštím krokem se ocitáme v ateismu.*“

6. Stoupenci modernismu

Modernismus zastávali na poli biblických věd zejména A. Loisy (Francouz) a G. Tyrrell (irský kněz). Dalšími modernisty byli Ernesto Buonaiuti, Le Roy, Bergson, Maurice Bondel a L. Laberthonnière.³

7. Opatření Pia X. k překonání modernismu

Modernisté jsou podle výroku Pia X. horší než všichni ostatní nepřátelé Církve:

„Neboť oni usilují o její zkázu ... z vnitřku, nikoli z venku, takže nebezpečí ... je tím zákeřnější, že tito nepřátelé dobře znají Církev. Dodejme, že oni neosekávají větve a výhonky, ale přikládají sekeru k samotným kořenům a nejhlubším tkáním víry“, aby tak zničili království Kristovo od základu.

Nejprve papež doufal, že modernisty přivede k zamyšlení. Pokoušel se použít všechny možné prostředky, otcovskou dobrotu, potom i přísnost, ale všechno bylo marné.

A poté, co musel konstatovat, že modernistický jed již nakazil mnoho kněží, neváhal a začal jednat s veškerou energií, doslova se rozpráhl k drtivému úderu proti tomuto bludu. Tento úder spočíval ve dvojím:

- Vyložení a slavnostní odsouzení bludů v obou dokumentech – jak v *Lamentabili*, tak v *Pascendi* (1907).

- Potom citelná opatření, která byla nezbytná i ke skutečnému vyhlazení modernismu. Byla mnohostranná. Zmiňme pouze nejdůležitější z nich:

- V kněžských seminářích a na teologických fakultách musela být scholasticko-tomistická filosofie vzata bez výjimky jako základ církevních studií. Neboť modernismus spočíval především na chybných filosofických principech, které mohly být překonány jedině zdravou filosofií.
- Učitelé s modernistickými sklony musí být bez ústupků zbaveni úřadu.
- Biskupové musí při udělování povolení k tisku spisů uplatňovat krajní bdělost a přísnost.
- V každé diecézi: dozorující úřad, který bdí nad zachováváním čistoty víry.

- Podle motu proprio *Præstantia scripturæ* z 18. 11. 1907 hrozí těm, kteří zastávají modernistické teze, **exkomunikace ipso facto**.
- Všichni klerici, kteří jsou připuštěni k vyšším svěcením, mají povinnost **Antimodernistické přísahy**, kterou bylo třeba skládat před každým vyšším svěcením a také před převzetím teologického učitelství, místa faráře nebo vyššího církevního úřadu (motu proprio *Sacrorum Antistitum* z 1. 9. 1910)⁴.

Jak účinná a nutná byla všechna tato opatření, kterých se Pius X. chopil, prokázala následující desetiletí. Skutečně se podařilo zažehnat nebezpečí a vyhnat modernismus z Církve. A to na cca 50 let. Avšak: V míře, v jaké bohužel později začala slábnout bdělost pastýřů Církve, pronikal tento jed opět pomalu dovnitř, až poté na II. vatikánském koncilu vtrhl nazpět docela a vykonal zničující dílo, jaké církevní dějiny ještě nikdy neviděly.

Pokoncilní tragédie je, možno říci, smutným důkazem pravdivosti hodnocení a jednání Pia X.

Proto je boj, který před 100 lety náš slavný patron vedl proti modernismu, nyní stejně jako tehdy nanejvýš aktuální a pro nás všechny příkladný. Msgr. Lefebvre se jej hrdinně chopil a my se od něho nesmíme z lásky k víře a k Církvi ani v nejmenším odchýlit.

Ještě poznamenejme, že Pius X. při veškeré energii a neústupnosti vůči tomuto bludnému učení měl přece jen nekonečný soucit s bludařskými učiteli. Neopominul žádný prostředek k tomu, aby je přivedl k prozření a obrácení. Když však byl nucen vůči nim uplatnit církevněprávní tresty, činil to se slzami, s nejhlubší bolestí, „*mærore animi maximo*“ (jak se vyjádřil). A nenechával je v nouzi; otcovsky sledoval jejich další kroky a postaral se dokonce i o pomoc pro případ, kdyby se měli dostat do finančních těžkostí.

Pokračování příště

⁴ Proti tomuto motu proprio zuřila v liberálním kulturním světě celé měsíce bouře. Přísaha údajně zraňovala důstojnost lidského rozumu a bránila pokroku ve vědeckém výzkumu. 31. 12. 1910 dispensoval Pius X. od skládání Antimodernistické přísahy profesory na teologických fakultách státních univerzit v Německu. Ze strany německých politických a liberálních kruhů nastoupil tak obrovský tlak, že se papež cítil nucen z důvodu opatrnosti ustoupit. (Srov. Krose, S. J.: *Kirchliches Handbuch für das katholische Deutschland* [Církevní příručka pro katolické Německo]. Sv. 3, s. 124–131.)

³ K dějinám modernismu viz Mattei: 2. *Vatikan. Konzil* [II. vatikánský koncil], s. 45 a násl.

Audience biskupa Fellayho u papeže

(zpráva z oficiálních stránek německého distriktu FSSPX
ze 4. dubna 2016)

Papež František přijal v pátek 1. dubna 2016 v 17 hodin v Domě sv. Marty generálního představeného Kněžského bratrstva sv. Pia X. biskupa Bernarda Fellayho a druhého generálního asistenta P. Alaina-Marka Nélyho.

Kromě velmi krátkého setkání v Domě sv. Marty dne 13. prosince 2013 neměl biskup Fellay od volby papeže v březnu 2013 dosud příležitost se s ním setkat. Nicméně papež přijal několik argentinských kněží Kněžského bratrstva kvůli administrativním obtížím, které se týkaly vztahu argentinského distriktu se státem.

Papež František si přál soukromé a neformální setkání, které by nemělo oficiální charakter audience. Trvalo 40 minut a proběhlo v srdečné atmosféře. Na závěr rozhovoru bylo rozhodnuto pokračovat v průběžných kontaktech. O církevněprávním postavení Kněžského bratrstva se přímo nehovořilo; papež František a biskup Fellay jsou toho názoru, že vzájemné kontakty mají pokračovat bez překotnosti.

Příštího rána, v sobotu 2. dubna, se biskup Fellay setkal se sekretářem Papežské komise Ecclesia Dei Msgr. Guidem Pozzem, a to v rámci obvyklých vztahů Kněžského bratrstva s touto komisí od doby naukových rozhovorů v letech 2009–2011 a návštěv několika prelátů.

Zdroj: FSSPX/MG-DICI, 4. 4. 2016.

POŘAD BOHOSLUŽEB NA ČERVEN – ČERVENEC

Růženec a možnost svaté zpovědi vždy půl hodiny před Mší sv.

BRNO-ČERNOVICE

Kaple Královny posvátného růžence, Faměrovo nám. 26

26. 6., 10. a 24. 7. – 17.30 – Mše sv. chorální a Svátostné požehnání
Ostatní neděle – 10.00 – Mše sv. chorální a Svátostné požehnání

Každé úterý – 18.00 – Mše sv. s lidovým zpěvem
3. 6. – 18.00 – Nejsvětějšího Srdce – Mše sv. (chorální)
24. 6. – 18.00 – Narození sv. Jana Křtitele – Mše sv. (chorální)
29. 6. – 18.00 – Sv. apoštolů Petra a Pavla – Mše sv. (chorální)
1. 7. – 18.00 – Nejsvětější Krve Páně – Mše sv.
2. 7. – 8.00 – 1. sobota – Mše sv. s lidovým zpěvem
Ostatní dny – 8.00 – Mše sv.

8. 6.; 5., 14. a 20. 7. – Mše sv. nebude

PRAHA

Praha - Michle, Michelská 1/7, Domov Sue Ryder

2., 4. a 5. neděle v měsíci – 10.00 – Mše sv. chorální
1. a 3. neděle v měsíci – 17.30 – Mše sv. chorální

FRÝDEK-MÍSTEK

Zámecké nám. 1251, 1. patro

5. a 19. 6. – 10.00
3., 17. a 31. 7. – 10.00 – Mše sv. chorální

PARDUBICE

Dům techniky Pardubice, nám. Republiky 2686

5. a 19. 6. – 10.00
3. a 17. 7. – 10.00 – Mše sv. chorální

ČESKÉ BUDĚJOVICE

Metropol, Senovážné náměstí 2

12. a 26. 6. – 10.00
10. a 24. 7. – 10.00 – Mše sv. chorální

UHERSKÝ BROD

Hřbitovní kaple, Starý hřbitov

5. a 19. 6. – 17.30
3. a 17. 7. – 17.30 – Mše sv. chorální

ŽDÁR NAD SÁZAVOU

Kaple sv. Eliáše, proroka, nám. Republiky 1485/7, 1. patro

12. 6. a 10. 7. – 17.30 – Mše sv. chorální
26. 6. a 24. 7. – 10.00 – Mše sv. chorální
4. 6. a 2. 7. – 16.00 – sobota před 1. nedělí – Mše sv. chorální
20. 7. – 17.30 – Sv. Eliáše – Mše sv. chorální

VELKÉ MEZIŘÍČÍ

Kaple Krista Krále

16. 6. a 14. 7. – 17.30 – Mše sv.

Biřmování

Kaple Královny posvátného růžence – 4. června – 10.00 hod.
svátost biřmování bude udělovat Msgr. Bernard Fellay

Cyrilometodějská pouť

Sady u Uherského Hradiště – 5. července – 10.00 hod.

Pěší pouť z Föhrenau do Mariazell

od 26. do 28. července

bližší informace a přihlášky p. Petr Stehlik - pstehlik@email.cz

Naše internetové stránky: <http://fsspx.cz>

Telefon na prioritát: 548 210 160

Dárcovské konto:

Název účtu: **CREDIDIMUS CARITATI**

Měna účtu: **CZK**

Číslo účtu: **258469826**

Kód banky: **0300**